

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЛОХА АННА ЄВГЕНІЇВНА

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ
БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ»**
(на матеріалах Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Чернігів 2022

Кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі економіки, обліку і оподаткування
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Науковий керівник: к.е.н., доцент СИДОРЕНКО Олександр Олексійович,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного
університету «Чернігівська політехніка»

Рецензент: головний бухгалтер Чернігівської районної лікарні ветеринарної
медицини Мишко І.В.

Захист відбудеться «__» грудня 2022 р. о 9.00 год. на засіданні
Екзаменаційної комісії у Національному університеті «Чернігівська
політехніка»

В.о. завідувача кафедри економіки,
обліку і оподаткування
доц., професор

Дерій Ж.В.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Бюджетна установа – некомерційна організація, метою діяльності якої не є отримання прибутку. Їхнє функціонування спрямоване на надання послуг для задоволення потреб населення. Крім того, діяльність бюджетних установ фінансується за рахунок державного бюджету та місцевого бюджету. На жаль, в умовах сьогодення бюджетні установи мають проблеми з недотриманням планових обсягів фінансування, а також їх турбує відсутність коштів на реєстраційних рахунках, які необхідно витратити на власні потреби. Описане вище вимагає організації процесу контролю виконання бюджетних програм, ефективності використання коштів. Цю функцію виконують відповідні органи влади та місцевого самоврядування. Узагальнення порядку формування доходів і витрат бюджетної установи та їх обліку є наразі актуальною темою.

Необхідність у проведенні аналізу у бюджетних установах зумовлена потребою аналітичної інформації для власного керівництва і вищесоящих установ. Серед елементів такого аналізу важливим під час управління діяльністю бюджетної установи є раціональна організація та методика аналізу доходів і витрат. Недостатньо на сьогодні досліджені підходи до аналізу доходів і витрат бюджетних установ. Через перепони через пандемію коронавірусу та військові події не всі установи мають можливість створити власну необхідну матеріальну та фінансову основу, яка забезпечить реалізацію повноважень у системі лікарняних закладів, наприклад. Переважна частина бюджетів бюджетних установ є фінансово неспроможними без офіційних трансфертів, які надаються із державного бюджету. Тому аналіз повинен стати частиною службових обов'язків кожного фахівця, керівника, обов'язком всіх службовців, які мають відношення до прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних, методичних, практичних основ формування і ведення бухгалтерського обліку, аналізу доходів і витрат бюджетних установ займалися різні науковці, серед яких можна виділити основних: О.Д. Василик, Л.К. Воронова, Р.Т. Джога, Т.І. Затонацька, Т.В. Ларікова, В.С. Лень, Д.В. Полозненко, К.П. Проскура, М.С. Пушкар, Т.С. Рябінкіна, Л.Д. Сафонова, С.В. Свірко, В.М. Федосов, О.О. Чечуліна, І.С. Шилко тощо. Роботи вчених привнесли великий вклад до теорії, методології, організації фінансування бюджетів різних рівнів, аналізу, контролю і удосконалення. Раціональне розподілення коштів державного і місцевого бюджетів, вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення бюджетної установи є актуальним питанням.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи – дослідити стан теоретико-методологічних положень організації обліку та аналізу доходів і витрат бюджетної організації, визначення напрямів його вдосконалення.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи потрібно вирішити наступні завдання, а саме:

- розглянути теоретичні аспекти сутності доходів і витрат бюджетної установи;
- розглянути методичні аспекти організації обліку доходів і витрат бюджетної установи;
- з'ясувати основні процедури аналізу доходів і витрат бюджетної установи;
- провести аналіз тенденцій та напрямів розвитку ветеринарної медицини України;
- оцінити фінансово-економічну характеристику діяльності бюджетної установи;
- розглянути систему організації обліку доходів і витрат Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини;
- проаналізувати доходи і витрати лікарні;
- визначити шляхи удосконалення діяльності лікарні;
- розробити заходи з удосконалення обліку та аналізу доходів та витрат лікарні.

Предмет і об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес організації обліку доходів і витрат бюджетної установи, а саме Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних аспектів організації обліку доходів і витрат бюджетної установи.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були використані наступні методи: монографічний метод дослідження, метод фінансового аналізу, прийоми синтезу, систематизація, методи формальної логіки та моделювання, індуктивний, дедуктивний, метод наукової абстракції, групування.

Інформаційною базою написання роботи є законодавчі та нормативні акти, наукові праці вітчизняних і закордонних вчених з питань організації та ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах та складання фінансової звітності, спеціалізовані періодичні видання, фінансова звітність Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини.

Практичне значення отриманих результатів полягає у дослідженні методики організації бухгалтерського обліку доходів і витрат Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини, а також обґрунтуванні напрямів удосконалення обліку та звітності в умовах модернізації державного сектору.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота має таку структуру: вступ, три розділи, десять підрозділів, висновки, список використаних джерел з 99 найменувань. Обсяг кваліфікаційної роботи складає 112 сторінок, 24 таблиці, 11 рисунків, а також 15 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми кваліфікаційної роботи, встановлено мету та завдання, предмет і об'єкт, методи та інформаційна база дослідження, визначене практичне значення результатів дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «**Теоретичні основи організації обліку та аналізу доходів та витрат бюджетної установи**» визначено відсутність принципових різниць у поглядах вчених на сутність доходів і витрат бюджетних установ. Наведена класифікація доходів бюджетних установ за різними ознаками: за джерелами утворення, за походженням, за порядком отримання доходу. Також подана класифікація витрат бюджетних установ за різними ознаками: за джерелами покриття, за обліком виконання кошторису (повнотою використання), за бюджетною класифікацією видатків та кредитування бюджету, за порядком відображення у формах фінансової звітності. Видатки і витрати бюджетних установ відбивають, з одного боку, джерела їх забезпечення (загальний і спеціальний фонди), а з іншого боку – характеризують дві економічні категорії, що визначають специфіку господарської діяльності бюджетних установ: обмінні та необмінні операції.

Доходами від обмінних операцій визнаються бюджетні асигнування; дохід, пов'язаний з наданням послуг і виконанням робіт; дохід від продажу; дохід від продажу активів; дохід у вигляді відсотків роялті та дивідендів; інші доходи від обмінних операцій. В свою чергу, види витрат від обмінних операцій – це витрати, пов'язані із виконанням суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством; витрати, пов'язані з наданням послуг (виконанням робіт); фінансові витрати; інші витрати за обмінними операціями. За цими видами доходів і витрат в роботі розписані умови визнання. Визначено, що основними нормативними документами, що регламентують організацію і бухгалтерський облік доходів і витрат бюджетної установи, є: Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Постанова КМУ «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ», НП(С)БОДС 124 «Доходи», НП(С)БОДС 135 «Витрати», Накази МФУ «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі», «Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами», «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», «Про затвердження Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі та Змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності».

При формуванні понятійного апарату з питань обліку доходів бюджетних установ важливо враховувати те, що діяльність бюджетної установи спрямована на використання економічних ресурсів для досягнення соціально-економічних цілей, визначених суспільством, і не передбачає отримання прибутку. Визнання доходів у розмірі видатків звітного періоду є характерною ознакою цільового фінансування, що виключає отримання прибутку. Планом рахунків бухгалтерського обліку державних підприємств для обліку доходів застосовано клас 7 «Доходи». Доходи розпорядників бюджетних коштів від обмінних операцій обліковуються на таких рахунках: бюджетне асигнування – на рахунку 7011 «Бюджетні асигнування»; доходи від надання послуг – на рахунку 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)»; доходи від продажу – на рахунку 7211 «Дохід від реалізації активів»; доходи від відсотків, роялті та дивідендів – на рахунку 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів»; інші доходи від обмінних операцій – на рахунку 7411 «Інші доходи за обмінними операціями».

Фактичні витрати ведуться на рахунках 8 класу «Витрати». Облік касових видатків ведеться на субрахунках 231 за кредитом якого відображаються касові видатки, – отримані з рахунків з банку чек в казначействі готівкою або безготівкові перерахування. Витрати розпорядників бюджетних коштів від обмінних операцій обліковуються на субрахунках: оплата праці – 8011, 8111 «Витрати на оплату праці»; відрахування на ЄСВ – 8012, 8112 «Відрахування на соціальні заходи»; матеріальні витрати – 8013, 8113 «Матеріальні витрати»; амортизація – 8014, 8114 «Амортизація»; фінансові витрати – 8311 «Фінансові витрати»; інші витрати за обмінними операціями – 82 «Витрати з продажу активів», 8411 «Інші витрати за обмінними операціями».

Описані типові форми документів для обліку доходів і витрат: договори, угоди, акти приймання-здачі виконаних робіт (наданих послуг), акти приймання матеріалів, акти оцінки матеріальних цінностей, накладні-вимоги, рахунки-фактури, виписки з рахунків, прибуткові касові ордери.

У сучасних умовах господарювання існують програмні продукти автоматизації бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема, для ведення доходів і витрат: «Fit-бюджет», «ПАРУС Бюджет», «MASTER: Бухгалтерія», «РБюджет», «ДебетПлюс», «ІНФІН-Бухгалтерія» та ін.

Узагальнено наведена схема обліково-документального забезпечення обліку доходів і витрат бюджетної установи.

Вивчено теоретичні основи аналізу загального і спеціального фонду бюджетної установи. До складу прийомів аналізу, які можуть бути використані у бюджетній установі, належать: трендовий аналіз (порівняння статей звітності з попередніми даними та визначення тренду), маржинальний аналіз; аналіз відносних показників (коефіцієнтів). Продемонстровано наочно алгоритм комплексного аналізу надходження коштів, доходів та видатків бюджетної установи. Аналіз доходів бюджетної установи проводиться за напрямками: природою надходжень (обмінні, необмінні операції), джерелом

надходжень (загальний, спеціальний фонд). Аналіз витрат рекомендовано проводити за: природою формування витрат (обмінні, необмінні операції), економічною ознакою (поточні, капітальні, нерозподілені видатки); функціональною ознакою, повнотою використання, джерелами витрачання, елементами витрат.

У другому розділі **«Організація обліку та аналізу доходів та витрат Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини»** розкриваються галузеві особливості діяльності бюджетної установи, яка досліджується. Ветеринарія поділяється на три умовні групи: ветеринарно біологічні, клінічні, ветеринарно-санітарні. Розписані функції і роль ветеринарної медицини. За призначенням на напрямком роботи розрізняють наступні установи і організації державної ветеринарної медицини в Україні: лікувально-профілактичні установи, діагностичні установи, ветеринарно-санітарні установи й організації, протиепізоотичні установи й організації. Український ринок ветеринарії вважається достатньо молодим – він почав розвиватись тільки в середині 90х років. Сьогодні сфера ветеринарної медицини в Україні все ще знаходиться на стадії становлення власної структури. Станом на кінець 2022 р. в Україні налічується близько 3 тис. діючих ліцензій на ветеринарну практику (строком на 5 років видаються). Джерелом фінансування приватних закладів є кошти, якими громадяни та сільськогосподарські підприємства оплачують послуги цих установ. В розділі розписані основні завдання Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини. Продемонстрована організаційна структура установи, фінансові показники діяльності за 2019, 2020 і 2021 роки господарювання.

Організація системи бухгалтерського обліку лікарні описана в таких напрямках: внутрішні організаційні документи, структура бухгалтерії, посадові обов'язки працівників бухгалтерії, схема меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку, перелік робочих меморіальних ордерів з описом операцій і рахунків, які в них ведуться і використовуються відповідно. Виявлено слабкі місця в організації обліку і запропоновано шляхи їх виправлення.

Лікарня фінансується з 2018 року з державного бюджету. Чернігівська районна державна лікарня ветеринарної медицини є розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня, головним розпорядником бюджетних коштів виступає Департамент агропромислового розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації. Фінансування з обласного бюджету відбувається відповідно до коду відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету – 53 «Орган з питань агропромислового комплексу сільського господарства та продовольства» та коду тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів – 5317340 «Заходи з проведення лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних робіт, утримання ветеринарних лікарень та ветеринарних лабораторій». Описані робочі рахунки доходів і витрат в лікарні з наведенням прикладу кореспонденції рахунків, яка була взята з меморіального ордеру одного зі звітних місяців.

Розписана фінансова, бюджетна і податкова звітність, яка складається лікарнею щодо обліку доходів і витрат.

Оскільки на фінансування лікарні спрямовуються бюджетні кошти, то необхідно знати, наскільки ефективно вони використовуються. Проведені розрахунки і складені такі аналітичні таблиці: аналіз динаміки і структури надходжень (доходів) Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини, що утримується за рахунок державного бюджету, за 2019–2021 рр.; аналіз виконання кошторису видатків загального фонду в Чернігівській районній лікарні ветеринарної медицини, що утримується за рахунок державного бюджету, за 2019–2021 рр.; аналіз виконання кошторису витрат загального і спеціального фонду в Чернігівській районній лікарні ветеринарної медицини за 2019–2021 рр.; аналіз структури фактичних видатків загального і спеціального фондів Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини за 2019–2021 рр. Проведено факторний аналіз впливу факторів на видатки на заробітну плату працівників здійснено за допомогою програми Excel. І наприкінці розділу проведена оцінка фінансових результатів лікарні за загальним і спеціальним фондами.

У третьому розділі **«Шляхи вдосконалення обліку та аналізу доходів та витрат Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини»** мова йшла про реорганізацію установи, автоматизацію виробничих процесів. Вдосконалення лікувальної роботи – одне із пріоритетних завдань державної служби ветеринарної медицини Чернігівщини. Враховуючи дані Звіту про фінансові результати за 2021 рік та особливості лікарні, беручи до уваги минулі та майбутні періоди, відображена динаміка фінансових показників за 2021 рік та прогнозних показників на 2023 рік. Прогноз здійснений за допомогою розрахунку середнього темпу росту показників за 2019-2021 роки.

20 серпня 2021 року вийшов Указ Президента України № 376/2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», який зобов'язує бюджетні установи здійснити перехід із програмних продуктів, що підпадають під список санкцій. Програмний комплекс «1С» вже заборонений. Пропонується встановити для користування в бухгалтерії лікарні програму «MASTER: Бухгалтерія», яка дозволяє працювати просто, без зайвих зусиль, використовуючи в якості посібника відео-інструкції або підказки всередині програми.

Узагальнені заходи покращення бухгалтерського обліку Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини, зокрема обліку доходів і витрат. Наведений бланк «Форма первинного документу «Бухгалтерська довідка щодо закриття рахунків доходів і витрат за _____ рік». Отримані результати від впровадження пропозицій з удосконалення роботи бухгалтерської служби в лікарні і покращать контрольні функції працівників.

Завданнями стратегії модернізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 р. є:

удосконалення нормативної бази для врегулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності; удосконалення системи бухгалтерського обліку; підвищення прозорості та якості фінансової звітності; поліпшення системи освіти та підвищення кваліфікації працівників бухгалтерських служб; створення й упровадження інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності суб'єктами державного сектору.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного узагальнення та систематизації теоретико-методичних і практичних аспектів організації обліку та аналізу доходів і витрат бюджетних організацій та визначивши напрями його вдосконалення з теми дослідження, встановлено наступне.

1. Констатовано, що специфіка діяльності бюджетних установ полягає в отриманні бюджетного фінансування, а також можливості мати власні кошти. Відповідно, це зумовлює необхідність впровадження таких напрямів їх роботи як планування доходів і витрат установи та звітування про виконання кошторису. За таких умов, доходи і витрати бюджетних установ є основними об'єктами їх обліку. Аналіз підходів до визначення поняття доходів бюджетних установ вказав на однозначність його тлумачення як міжнародним, так і національним законодавством. Доходи бюджетних установ класифікуються як доходи загального та спеціального фонду, на доходи за обмінними та необмінними операціями. Залежно від класифікації доходів бюджетних установ відповідно до вказаної ознаки, різниться порядок їх визнання та оцінки. Основні положення щодо порядку класифікації, визнання та оцінки доходів містить НП(С)БОДС 124. Важливим показником діяльності бюджетних установ також є їх витрати, значення має розмежування понять витрат бюджетних установ та їх видатків. Поняття витрат стосується операцій господарського характеру, тоді як до видатків відносять операції, що фінансуються виключно з бюджету. Має місце досить широка класифікація видатків бюджетних установ. Витрати, аналогічно класифікації доходів бюджетних установ, поділяються на витрати за обмінними та необмінними операціями. Основні положення щодо порядку класифікації, визнання та оцінки витрат бюджетних установ містить НП(С)БОДС 135.

2. Визначено, що основним джерелом інформації для контролю та відображення господарських операцій щодо доходів та витрат є первинні документи. Аналітичний облік доходів установи здійснюється за допомогою карток та книг аналітичного обліку асигнувань. Аналітичний облік витрат забезпечується веденням карток аналітичного обліку касових та фактичних видатків. Синтетичний облік доходів та витрат забезпечується шляхом ведення меморіальних ордерів, дані яких підлягають перенесенню до книги

«Журнал-Головна». Також узагальнена інформація про доходи та витрати установи міститься у формах фінансової звітності.

3. Показано, що аналіз доходів бюджетної установи проводиться за напрямками: природою надходжень (обмінні, необмінні операції), джерелом надходжень (загальний, спеціальний фонд). Аналіз витрат рекомендовано проводити за: природою формування витрат (обмінні, необмінні операції), економічною ознакою (поточні, капітальні, нерозподілені видатки); функціональною ознакою, повнотою використання, джерелами витрачання, елементами витрат.

4. Ознайомлено з тим, що Чернігівська районна державна лікарня ветеринарної медицини підпорядковується Управлінню Держпродспоживслужби в Чернігівській області, Державній службі України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, Департаменту агропромислового розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації. В 2019 році всі кошторисні призначення, касові видатки, надходження та залишки коштів Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини перенесені з КВК 280 – Міністерство аграрної політики та продовольства України змінено на КВК 120 – Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.

5. Вказано на те, що облік веде головний і провідний бухгалтері. Форма ведення бухгалтерського обліку меморіально-ордерна. Реєстраційні рахунки є лише в органах Державної Казначейської Служби України загального та спеціального фонду, надходження і використання коштів отриманих, як плата за послуги, що надаються бюджетними установами, від оренди майна бюджетних установ, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна). Облік доходів і витрат ведеться на рахунках 7, 8 класів і закриваються на фінансовий результат (рахунок 55). В робочому плані рахунків відкриті особливі субрахунки, які лікарня використовує у своїй діяльності, особливо помітно відокремлення в субрахунках за загальним і спеціальним фондами. Первинні документи для обліку доходів і витрат лікарні: платіжні відомості, розрахункові документи, договори, а також меморіальні ордери, картки аналітичного обліку Книга «Журнал-Головна», фінансова і бюджетна звітність, що в сукупності складають схему відображення в бухгалтерії обліку доходів і витрат.

6. Продемонстровано аналіз структури доходів лікарні. Він є звичним для отримувачів бюджетних коштів, а саме за загальним фондом отримувалось 58,2% в 2019р., 65,9% в 2020р. і 70,3% в 2021р., решта – за спеціальним фондом. Лікарню можна віднести до моделі фінансової автономії, як часткова автономія, коли установа фінансується за рахунок коштів державного бюджету і власних доходів. Кошторис видатків загального фонду лікарні за всіма показниками було виконано майже в повному обсязі за загальним фондом в 2020-2021рр. Кошторис видатків за спеціальним фондом була виконана лише за фактичними витратами в 2019 році на 101,11%. Але вже в 2020р. і 2021р. відбувається недовиконання, особливо помітно за фактичними видатками в 2021р. на 10,72%, що пояснюється ковід пандемією.

Найбільшу питому вагу в видатках займають видатки на оплату праці і нарахування ЄСВ на неї відповідно більше 90%: в 2019р. 95,79%, в 2020р. 96,86%, в 2021р. 96,36%. Така ситуація є типовою для бюджетних установ. Значну питому вагу перерахованих вище витрат пояснюється тим, що всі вони відносяться до категорії захищених статей бюджету і покриваються в повному обсязі. Частка витрат на придбання предметів споживання є незначною, так як на даний напрямок виділяється з кожним роком менше коштів. В кошторисі закладались витрати на бензин, папір, серед медикаментів – мастидин у флаконах, амоксицилін (інвеза), окситетрациклін, біцилін, катазол. Відносно спеціального фонду, то витрати на зарплату і ЄСВ відповідно становили в 2019-2021рр.: 63,11%; 63,16% і 65,09%. Вдвічі зросли витрати на матеріали і присутні були капітальні витрати. Річні фактичні видатки на заробітну плату працівників в 2020 р. перевищили показник 2019 р. на 233004 грн. Ця зміна відбулась з двох причин: зменшення середньоспискової чисельності працівників на 1 особу вплинуло на скорочення фонду оплати праці на 73350 грн, а зростання середньорічної зарплати працівника вплинуло на збільшення витрат на оплату праці на 306354 грн. Річні видатки на заробітну плату працівників в 2021 р. перевищили показник 2020 р. на 612580 грн тільки за рахунок зростання середньої заробітної плати, тому що кількісний фактор не змінився. Лікарня працювала з позитивним фінансовим результатом як по загальному, так і по спеціальному фондам (доходи перевищували фактичні видатки) в 2021 р. В 2019р. за загальним фондом відмічався дефіцит. В підсумку за всією діяльністю – позитивні тенденції.

7. Розроблено шляхи покращення діяльності Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини: реорганізація установи – створення відділу ІТ, відділу взаємодії із ЗМІ та зв'язків з громадськістю, відділу організації будівництва за рахунок коштів спеціального фонду; автоматизація виробничих процесів – оновлення комп'ютерного обладнання (комп'ютери, ноутбуки, планшети) та забезпечення працівників робочими місцями і встановлення єдиної контактної лінії за рахунок бюджетних асигнувань з державного бюджету. Пропонується встановити програму «MASTER:Бухгалтерія», в якій реалізоване рішення «Облік доходів і витрат», що сприяє ретельному та оперативному відслідковуванню кошторисних призначень, зокрема плану асигнувань, розподілення відкритих асигнувань лікарні, дає можливість формувати картку аналітичного обліку отриманих асигнувань. Заходи покращення бухгалтерського обліку лікарні – автоматизація обробки обліково-економічної інформації, централізація бухгалтерського обліку і «MASTER:Бухгалтерія», покращення фахового рівня персоналу шляхом навчання, покращення внутрішньогосподарського контролю, планування кошторисних призначень, бухгалтерського обліку й ефективного керування, збільшення надходжень від надання платних послуг.

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи на тему
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ
БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ»

(на матеріалах Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини)

Мета кваліфікаційної роботи – дослідити стан теоретико-методологічних положень організації обліку та аналізу доходів і витрат бюджетної організації, визначення напрямів його вдосконалення.

У першому розділі розглянуті поняття доходів і витрат (видатків) бюджетних установ відповідно до різних наукових поглядів. Наведена класифікація доходів і витрат бюджетних установ за різними ознаками. Визначені основні нормативні документи, що регламентують організацію і бухгалтерський облік доходів і витрат бюджетної установи. Описано з теоретичної точки зору, на яких рахунках ведеться облік доходів і витрат бюджетної установи, приклади бухгалтерських проведення, типові форми документів. Окремо зупинено на програмних продуктах щодо автоматизації бухгалтерського обліку в державному секторі. Наведено схему обліково-документального забезпечення обліку доходів і витрат бюджетної установи. Вивчено теоретичні основи аналізу загального і спеціального фонду бюджетної установи: трендовий аналіз, маржинальний аналіз, аналіз відносних показників.

У другому розділі розкриваються галузеві особливості діяльності бюджетної установи та основні завдання Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини. Продемонстрована організаційна структура установи, розраховані основні показники діяльності лікарні за 2019, 2020 і 2021 роки господарювання.

Організація системи бухгалтерського обліку лікарні описана в таких напрямках: внутрішні організаційні документи, структура бухгалтерії, посадові обов'язки працівників бухгалтерії, схема меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку, перелік робочих меморіальних ордерів з описом операцій і рахунків, які в них ведуться і використовуються відповідно. Виявлено слабкі місця в організації обліку і запропоновано шляхи їх виправлення. Описані робочі рахунки доходів і витрат в лікарні з наведенням прикладу кореспонденції рахунків, яка була взята з меморіального ордеру одного зі звітних місяців. Розписана фінансова, бюджетна і податкова звітність, яка складається лікарнею щодо обліку доходів і витрат. Проведені розрахунки і складені таблиці аналізу динаміки і структури надходжень (доходів) Чернігівської районної лікарні ветеринарної медицини і витрат.

У третьому розділі обґрунтовано шляхи вдосконалення обліку та аналізу доходів та витрат Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини. Запропоновано встановити для користування в бухгалтерії лікарні програму «MASTER: Бухгалтерія». Узагальнені заходи

покращення бухгалтерського обліку Чернігівської районної державної лікарні ветеринарної медицини, зокрема обліку доходів і витрат.

За результатами дослідження сформульовані заходи покращення обліку і витрат в Чернігівській районній державній лікарні ветеринарної медицини: створення відділу ІТ, відділу взаємодії із ЗМІ та зв'язків з громадськістю, відділу організації будівництва за рахунок коштів спеціального фонду; автоматизація виробничих процесів – оновлення комп'ютерного обладнання (комп'ютери, ноутбуки, планшети) та забезпечення працівників робочими місцями і встановлення єдиної контактної лінії за рахунок бюджетних асигнувань з державного бюджету.

Одержані результати можуть бути використані в діяльності бюджетних установ, навчанні здобувачів вищої освіти, роботі викладачів.

Ключові слова: ДОХОДИ, ВИТРАТИ, ВИДАТКИ, БЮДЖЕТНА УСТАНОВА, ДЕРЖАВНИЙ СЕКТОР, КОШТОРИС, АСИГНУВАННЯ, ПРОДАЖ, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА, ЛІКАРНЯ